

La Vila Xica

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes. Mas Vila Xica s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Des de la C-25, cal prendre la sortida vers Sant Julià de Vilatorça, al peu de la rotonda

Coordenades:

Latitud: 41.929
Longitud: 2.30215
UTM Est (X): 442141
UTM Nord (Y): 4642129

Classificació

Número de fitxa 08037 - 60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.25. ACCN:22513
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00096
Fitxes associades:
[La Calvaria](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dt., 07/11/2006 - 01:00

Descripció

Masia de planta rectangular que compta amb planta baixa i primer pis. La façana principal es troba orientada a ponent. Estructuralment, la masia es troba formada per dos cossos adossats en sentit N-S. El primitiu és l'ubicat al Nord, i es troba construït en mur de mamposteria irregular. El més nou, és en realitat una ampliació, i s'adossa a migdia de l'anterior, seguint la mateixa línia de façana. Es troba construït en maó, i és de menor alçada que l'anterior. La coberta dels dos cossos és independent, tractant-se en realitat de dues cobertes. Totes dues són a dues aigües, amb el carener paral·lel a la façana principal de ponent. Aquesta façana presenta dues obertures formades per dos portals allindats, una per cada cos. Al primer pis s'obren diferents finestres quadrangulars, i destaca la presència d'una galeria a l'extrem de migdia del segon cos. La resta de façanes presenten poques obertures a nivell del primer pis.

Història

És possible identificar els orígens del mas Vila Xica amb els del mas Vila, del qual es localitzen notícies històriques des de ben antic. El primer document data del 1124, quan el paborde de Sant Tomàs de Riudeperes va establir a Alorvi i la seva esposa Maria, en un antic mas ja ocupat anteriorment, en un lloc anomenat la Vila. El 1185 Pere Vila i el seu fill Bernat van engrandir la propietat establint nous contractes de terres amb la pabordia. El 1203 els Vila es van establir en onze peces de terra més. (VILAMALA, 2002: 112) Pocs anys després però, la nissaga dels Vila es va extingir i la propietat es va dividir, com sembla indicar-ho en un document del 1257, quan Joan, paborde de Sant Tomàs, va establir el mas a favor de Bartomeu Cortés i la seva esposa Guillelma. (VILAMALA, 2002: 112). A mitjans del segle XIII el mas Vila es va segregar en dos masos, Vila jussana i Vila sobirana. Un dels dos serà conegut com Vilafarta (potser es correspon a Vila grossa) i l'altre es deu correspondre a Vila xica. Durant el segle XIV apareixen diversos documents que donen fe de l'existència del mas Vila, que tot i no especificar a quin dels dos es correspon, fan referència a la compra de terres i a l'adquisició de masos com el Guasch i el Comarenaua. El 1399 Ferrer Pujol i la seva esposa Maria de Vilacís es van instal·lar al mas Vila. En aquells moments els dos masos eren propietat eminent de la pabordia de febrer de la Seu de Vic. (VILAMALA, 2002: 112) Durant el segle XV i XVI les notícies del mas són poques i no permeten fer cap conjuntura sobre la trajectòria que va seguir la propietat. (VILAMALA, 2002: 112) No hi han dades documentals, però possiblement fou al llarg del segle XVIII quan aquest mas passà a convertir-se en una masoveria propietat de la Calvaria, i així es mantingué fins al segle XX. Arquitectònicament el mas que s'observa és una construcció que podria tenir els seus orígens al segle XVII, amb alguns trams afegits al llarg del segle XIX. Arquitectònicament, cal pensar en l'existència d'un nucli original de la casa, que es correspon al sector nord, i una ampliació posterior, segurament del segle XIX que es correspondria al cos sud. La construcció de la C-25 a tocar de la casa, canvià radicalment el seu entorn, aïllant la casa del proper mas Vila Grossa i del mas de la Calvaria.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes GINEBRA I MOLINS, R. (1996) Economia i societat a la Catalunya interior als inicis de la Baixa Edat Mitjana. Vic. 1230-1233. Tesi doctoral inèdita. VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

